

Bijlage 3

Visie Aardgasvrije Wijken Reactie op stukken en mails van Duurzaam Heiloo

Essentie is dat wij als Duurzaam Heiloo het een slecht rapport vinden. Deels is dat een kwestie van smaak, maar er is ook nog zoiets als een geëigende werkwijze om tot een visie te komen. Delen van het rapport voldoen daar ook niet aan. Onze mening over het bureau OverMorgen was verleden jaar al bekend, maar dat hebben jullie naast je neergelegd. Prima, heb ik geen punt van gemaakt en heb gewoon weer meegedaan namens Duurzaam Heiloo (Jan via Heiloo Energie, waar ik wel lid van ben maar sinds 1 januari niet meer aanwezig ben bij bestuursvergaderingen).

Zie voor de uitleg van het gebruikte model de bijlage de reactie van Bureau Over Morgen. Bureau Over Morgen heeft de opdracht gegund gekregen via een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure. Na de gunning is de projectgroep samengesteld. Zij geven aan dat zij hier geen punt van maken maar dat is dus niet het geval, dat doen zij dus wel. Desondanks hebben zij wel meegewerkt aan de maar liefst 7 sessiebijeenkomsten.

Het beeld dat in de commissie werd geschetst dat wij alleen over zaken nadenken rond technische uitvoering en principieel tegen een leiding vanuit HVC zijn is pertinent onjuist (zie mijn presentatie aan commissie en die van Rob; dat verhaal was ook bedoeld voor DBL en ook met hun opgenomen; Helaas). Al in november 2018 in de zijlijn van de voorstudie naar de buurtbatterij keken we naar warmteopslag en kort daarna ook naar PVT. Het punt is dat dit type alternatieven steeds worden gemeden in de overweging voor de beslissing om de één of andere politieke redenen.

In de visie wordt juist aangegeven dat er voldoende ruimte is voor demonstratie en pilotprojecten binnen en buiten de wijkuitvoeringsplannen. Waarom steeds de indruk wordt gewekt dat er allerlei beslissingen zijn genomen met politieke overwegingen is ons een raadsel.

Dan de visie die volgens ons geen visie is. De kaartjes geven aan dat het verschil zeg gemiddeld over een wijk niet meer dan 10% is. Maar wat is dan goedkoper en wat duurder en waar zit het verschil. Die kritische interpretatie is dan belangrijk.

Dit is precies waarom er vervolgonderzoek nodig is in een wijk die als kansrijk wordt gezien, om de aannames uit het model en de gesprekken op de realiteit te toetsen.

Verder is het zo dat je voor een sessie eerst de cijfers zo goed mogelijk in het model zet. Daarna kijk je naar zaken die kunnen veranderen in de betreffende situaties. Anders is het geen visie maar een extrapolatie vanuit het verleden op basis van vrij globale cijfers.

In het model zijn ook alle cijfers van bewezen technieken genoteerd. Nieuwe en innovatieve technieken worden per wijk nader bekeken. Het zou dan eerder een extrapolatie van de huidige bewezen technieken genoemd moeten worden met kans tot nader onderzoek in specifieke gebieden.

Dat je kiest voor een systeem, lucht water is te verdedigen om het model behapbaar te houden. Maar als **er dan geen gebied is waar het warmtenet als dominant uitkomt**, dan kan daar volgens ons als je de interpretatie goed doet geen warmtenet zoals dat van HVC uit komen. En zeker niet als kansrijk, met ook nog eens een overlap met Ypestein dat tevens als all electric is aangemerkt. Argumenten over nieuwbouw bij GGZ lijken onjuist omdat nieuwbouw praktisch gasloos kan worden opgeleverd.

Nergens wordt vermeld dat dat er uit het model een uitkomst is net een warmtenet gevoed door HVC. De analyse kijkt juist niet naar de bronnen maar naar de infrastructuur. Een zorgvuldig bronnen onderzoek zal in een haalbaarheidsonderzoek naar voren komen zoals in Castricum ook het geval was. Er is geen overlap met Ypestein, de figuur waar naar wordt gerefereerd betreft 'mogelijke' uitbreiding naar woningen en zijn puur ter illustratie dat op termijn ook woningen aangesloten zouden kunnen worden. De kans die in de visie naar voren komt centreert zich op het Centrum Heiloo waar een concentratie is van utiliteitsgebouwen. De andere punten zijn extra mogelijkheden die juist nader onderzocht zouden moeten worden.

De uitslag van het onderzoek is dan kijken naar en lokaal bronnet met de nieuwe technieken en eventueel nieuwe oplossingen voor bijvoorbeeld de kerk en de koepel (en eventueel Kennemer Wonen, maar die kunnen zich zelf ook beter informeren en niet gelijk terug vallen op warmtenetten wat ze gewend zijn in Alkmaar;

Kennemer Wonen werkt ook mee met all-electric ontwikkelingen, warmtenetten hebben woningcorporaties over het algemeen meer ervaring mee.

HRsolar ziet woningcorporaties en projectontwikkelaars als belangrijke partners en ze zijn niet de eersten Laat ze aangeven waarom ze dat niet willen). Mocht dat erg duur uitvallen (wat je toch zelf ook niet gelooft), dan kijken we alsnog naar de leiding van HVC.

De visie sluit geen partijen uit om mee samen te werken, en nogmaals, het gaat om een haalbaarheidsonderzoek naar alle vormen van collectieve warmte. Waarom er alleen maar focus is op de uitbreiding vanuit HVC is onterecht.

Dus eerst wat het model aangeeft met een visie op wat kan nog meer naast wat aan gegevens in het model is ingevoerd. Als Kennemer Wonen, GGZ en HVC graag een leiding willen dan is dat een zaak van belangen; dat blijkt niet uit de studie en maatschappelijke kosten (waar OverMorgen voor hoort te staan).

Dus (maar ik spreek in deze mail voor mijn beurt; zou het intern nog op moeten nemen; maar de tijd dringt) Kansrijk:

- All electric voor de betreffende kanswijken
- Westeind zij we het ook over eens en waren we voor de covid al mee bezig (meer VVE).

Verder onderzoek naar bronnet net bij Stationsbuurt, waar GGZ zo nodig bij aan kan sluiten en onderzoek Eigen Energie. Als GGZ en Kennemer Wonen een HVC leiding willen betalen; prima. Zoals een raadslid stelde, dat is hun verantwoordelijkheid.

Nu weer met 'kansrijk' de krant in schept weer allemaal verwachtingen terwijl je weet dat uitgaande van de maatschappelijke kosten er eigenlijk geen kans is. **We willen burgers geen 'kansrijke' alternatieven voorschotelen die niet kansrijk zijn**. We willen eerlijke duidelijkheid op basis van dit onderzoek en een goed interpretatie. En dan aan het werk.

Een model is een instrument om zaken begrijpelijker te maken en het gesprek met elkaar aan te gaan. De genoemde partijen willen samen met de gemeente en Heiloo Energie de haalbaarheid onderzoeken. Het is uiteindelijk aan de raad wat zij met deze uitkomsten doen. Samenwerking is noodzakelijk om stappen te maken in verduurzaming en daar horen deze partijen ook bij. Wie wat betaalt dat lijkt mij een kwestie van het komen tot gezamenlijke overeenstemming en verantwoordelijkheid van iedereen tezamen.

Goed om te horen dat Duurzaam Heiloo zich kan vinden in de uitkomst van de analyse voor 3 van de 4 wijken. Het is ons dan ook vreemd waarom zijn de gehele visie afkeuren. De term kansrijke wijken is gekozen omdat het om kansen gaan die nog onderzocht moeten worden. De originele term startwijken impliceert al gelijk alsof de schop gelijk in de grond. Dit hebben wij uitgebreid in de projectgroep doorgenomen.

Goed dit is even mijn mening. Tekst die naar raadsleden gaat is dus uit naam van Duurzaam Heiloo. Verdere invulling met veel meer punten volgt nog, met ook andere zaken. Dat zijn we binnen Duurzaam Heiloo aan het afronden.

Hierbij danken wij u voor het in ons gestelde vertrouwen en willen wellicht ten overvloede nogmaals aangeven dat wij geen actie voeren tegen een leiding van HVC. Wij zijn geen actiegroep maar werken op basis van onderzoek en feiten. Niet politiek, wel met het belang van Heiloo en de inwoners voorop met duurzaamheid als speciaal aandachtspunt. In geen van de twee stukken behorende bij de inspraak OR wordt gesteld dat we tegen een leiding van HVC zijn, maar dat de interpretatie van de uitkomsten van het model niet, of in ieder geval niet inzichtelijk leiden tot het kansgebied GGZ – Stationsgebied met Kennemer Wonen.

Duurzaam Heiloo (DH) heeft altijd in de projectgroep uitgesproken, waar HVC ook steeds bij aanwezig was, tegen een warmtenet en specifiek ook tegen de uitbreiding van het warmtenet uit Boekelermeer te zijn. Dit heeft te maken met het monopolistische karakter van een warmtenet beheerd door een energiebedrijf in zijn algemeenheid, het in hun ogen niet-duurzame karakter van de bron van een energiecentrale en omdat DH liever ziet dat inwoners onafhankelijk via decentrale oplossingen in hun energie voorzien.

Dit is echter lang niet mogelijk voor alle woningen, dit is een landelijk probleem. Dat is ook precies de reden waarom er veel aandacht is voor het opzetten van warmtenetten omdat woningeigenaren dan minder kostbare investeringen hoeven te doen om aangesloten te worden versus zelfvoorzienend te worden via all-electric oplossingen. Uiteindelijk zal je een mix van zowel collectieve als individuele oplossingen nodig hebben om de transitie tot een succes te maken.

Wij vroegen in het kader van een ondeugdelijk rapport de visie voor de behandeling in de Raad op te schorten. In lijn daarmee vroegen we de commissie het expliciet in debrief gevraagd onderzoek ook af te wijzen. Wij betreuren het dat door de opmerking over deze leiding, een gevolg vanuit het onderzoek, de aandacht wordt afgeleid van het echte probleem, de kwaliteit, de slechte interpretatie van het model en de weergave ervan in het rapport (wat voor Raadsleden lastig te achterhalen is). Dat neemt niet weg dat het vervelend is dat deze al lang slepende HVC vraag ook na twee studies van Over Morgen nu weer met de autoriteit van dit bureau op deze manier als kansrijk wordt genoemd.

Wat betreft het anders interpreteren van een model, dat is inherent aan vormen van een visie waarin zoveel partijen zijn betrokken, daar heb je te maken met verschil in interpretatie. Feit is wel dat in het centrum van Heiloo veel utiliteitsgebouwen dicht bij elkaar zitten wat een kans zou kunnen bieden voor een bepaalde vorm van een warmtenet of bronnet. Uiteindelijk is de visie een product van meerdere partijen waar Duurzaam Heiloo ook er één van is (ondanks dat wij niet hun logo in het document mochten vermelden). Het model dat is gebruikt door Over Morgen is dan ook een instrument om met alle partijen uit de projectgroep en inwoners in gesprek te gaan. Enkele uitkomsten van het model zijn dan ook nader onderzocht, aangevuld met lokale informatie en daarom ook aangepast, Duurzaam Heiloo heeft hier ook aan bijgedragen. De gemeente herkent zich dan ook niet in het beeld dat door DH wordt geschetst. Daarnaast zal vervolgonderzoek altijd nodig zijn, dit is een eerste versie van een visie, geen in beton gegoten uitvoeringsplan.

We delen de mening van dhr Brouwer de Koning dat hier al lang meer duidelijkheid had moeten zijn (zeker gezien de onderzoekskosten; een paarduizend euro en blijkbaar wat koffie en broodjes).

Dit antwoord had betrekking op het haalbaarheidsonderzoek collectieve warmte uitgevoerd in Castricum waar Syntraal onderzoek heeft uitgevoerd, niet bureau Over Morgen.

Verder kunnen wij ons niet herinneren dat Kennemer Wonen dit, naar zeggen voor hun belangrijke punt, expliciet zelf met redenen omkleed met ons in de projectgroep heeft besproken (is wel genoemd door ambtenaren). Dat was dan toch de juiste plek geweest. Intussen deden ze wel in Castricum met Calorie voorstellen in richtingen zonder een HVC leiding. Dat had ook in Heiloo het geval kunnen zijn met de nieuwe technieken die wij meenemen in onze beschouwingen en studies. Het zal duidelijk zijn dat wij liever een ander proces hadden gezien,

Kennemer Wonen heeft herhaaldelijk aangegeven dat zij graag participeren in warmtenet trajecten. Hier hebben zij veel ervaring mee. In gesprekken met Kennemer Wonen hebben zij ook ingestemd met een eventuele deelname aan een haalbaarheidsonderzoek samen met HVC, GGZ en Heiloo Energie.

Voor een haalbaarheidsonderzoek zullen innovatieve en individuele oplossingen zoals zonneboilers, PVT panelen, WKO's ook meegewogen kunnen worden. Dit is een haalbaarheidsonderzoek naar alle vormen van collectieve warmte, niet een eenzijdig onderzoek naar de haalbaarheid van het doortrekken van een leiding vanaf het bestaande warmtenet bij Boekelermeer. De projectgroep leden die het onderzoek willen opstarten zullen in gezamenlijkheid de kaders van het onderzoek afstemmen, hierbij kunnen nieuwe technieken juist in mee genomen worden. Het beeld dat hier wordt geschetst dat alles al is bepaald is dus ook pertinent onjuist.

Uiteindelijk is het aan de raad om te beslissen aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek welke richting gekozen moet worden.

Warmtevisie, moeizaam duur proces zonder de burgerinitiatieven serieus te nemen zoals Rijk wil.

In tegenstelling tot de RES, waar er aparte informatiebijeenkomsten waren met raadsleden, is de afgelopen jaren het proces rond de Warmtevisie (zeer) mager verlopen.

Dit is niet correct, er zijn twee aparte raadsinformatieavonden georganiseerd rondom het thema warmtetransitie/aardgasvrij. Daarnaast is de raad veelvuldig om de hoogte gehouden over het proces middels nieuwsbrieven. Verder heeft de raad vorig jaar ook kennis genomen van de eerste verkenning rondom de Warmte Transitie Atlas waar tevens een informatiebijeenkomst over is

gehouden voor de raad.

De organisatievoorstellen in de Warmtevisie en de Ambitienotitie zijn dan ook onvoldoende. (zie eerdere inspraak, mails en onderbouwing).

Duurzaam Heiloo heeft op eigen initiatief een voorstel ontwikkeld. De keuze voor de inrichting van het programma klimaat, de stuurgroep klimaat en het sub-onderdeel aardgasvrije wijken wordt door het gemeente bestuur en de BUCH werkorganisatie bepaald. Daarbij wordt er wel rekening gehouden voor de verbinding met externe partijen. Binnen de projecten wordt er nauw samengewerkt met alle betrokken partijen (projectgroep, regiegroep energietransitie), de ondernemers en inwoners.

Duurzaam Heiloo was betrokken bij dit proces en heeft herhaaldelijk onderbouwde commentaren gegeven waarop nauwelijks is gereageerd.

De heer Hofman heeft namens Heiloo Energie/Duurzaam Heiloo deelgenomen aan alle projectgroepbijeenkomsten voor het ontwikkelen van de visie. In de projectgroep waren een x-tal partijen/stakeholders betrokken. Op aanraden van Duurzaam Heiloo, Heiloo Energie en Kennemer Wonen zijn er extra technische sessies geweest om het model van bureau Over Morgen uit te leggen. Verder hebben zij lokale informatie aangebracht waardoor zelfs bepaalde kansrijke gebieden naar voren zijn gekomen. Uiteraard zijn er ook bepaalde opmerkingen die wij niet mee hebben kunnen nemen, dat geldt ook voor opmerkingen van de rest van de projectgroep. Wij herkennen ons dus niet in het beeld dat de heer Hofman niet betrokken is geweest.

Overigens is figuur 9 later toegevoegd (na laatste; 03-07-2020 Conceptversie 0.2), waarin steeds meer mogelijke aansluitingen voor een warmtenet worden bedacht.

Dit klopt, dit is later toegevoegd om beter te illustreren dat naast het kansrijke centrumgebied voor een warmtenet er ook mogelijkheden zouden kunnen zijn voor het GGZ terrein en de omliggende woningen. Net als het westzijdige appartementencomplex later op aanraden van HE en DH is toegevoegd, zijn ook deze mogelijkheden toegevoegd ter illustratie.

In dezelfde wijk Ypestein in figuur 8 (zie bijlage 1) wordt terecht gesteld dat all electric kansrijk is (en met de juiste technieken in het model nog kansrijker). Duurzaam Heiloo stelde in de projectgroep al dat het rapport niet voldoet aan de kwaliteitseisen die horen bij een professioneel rapport en we onderschrijven de eindversie van het rapport ook niet. We worden dan ook niet meer genoemd, ook niet als minderheidsstandpunt. Onze bezwaren worden 'weggeschreven'.

De woningen in figuur 9 zijn ter illustratie blauw gemaakt, dit heeft geen relatie tot figuur 8. Dhr. Hofman heeft in de projectgroep duidelijk aangegeven dat hij niet wenste dat de naam Duurzaam Heiloo in het rapport genoemd zou worden. Wel hadden wij toestemming het logo van Heiloo Energie in het rapport te vermelden.

Lopende ontwikkelingen niet in Overmorgen rekenmodelmodel meegenomen.

Tijdens bijeenkomsten gedurende 2018/2019 hebben we al diverse malen aangegeven dat we gekozen aanpak niet deelden. Toch ook is men nu op de ingeslagen doorgeslagen en lijkt er sprake van een tunnelvisie.

De visie is in samenspraak met vele andere partijen gezamenlijk geschreven. Er is van het begin af aan gekozen om het WTA model, dat ook in 2018 is gebruikt voor de warmteverkenning, te updaten om de kansgebieden te identificeren. Het klopt dat dhr. Hofman vaak kritiek heeft geuit op bepaalde keuzes en uitgangspunten. In de twee technische sessies zijn we specifiek in gesprek gegaan over de uitgangspunten. De kritische noot hebben wij waar mogelijk geprobeerd te verwerken. Echter, het WTA is een landelijk geaccepteerd model en we hebben geprobeerd dit zo objectief mogelijk in zijn waarde te laten. Niet alle wijzigingen / voorstellen van dhr. Hofman hebben we daarom kunnen verwerken, dan werd het model té specifiek. Na de technische sessie hebben wij aangegeven geen toegevoegde waarde zien in het aanpassen van het model, de meerderheid van de projectgroep was het hier mee eens.

Dhr. Hofman heeft is bij alle sessies aanwezig geweest en heeft, ondanks zijn eerdere kritische houding, tijdens de laatste projectgroep aangegeven dat hij het eens is met de keuzes voor all-electric voor Maalwater, Ypestein en het Westerzij complex. Hij heeft in deze bijeenkomst ook aangegeven geen heil te zien in een warmtenet. Dit standpunt is inmiddels ook toegevoegd aan de visie.

Opnieuw worden nieuwere concepten op de markt niet meegenomen in de berekeningen. Men gaat uit van de lucht water warmtepomp die je niet moeten willen in verband met piekbelasting voor het net in de winter met eventueel netverzwaring(ook nog geluid, esthetisch etc.) en het geeft beperkingen met opslagmogelijkheden (warmte).

In het model wordt uitgegaan van bewezen technieken. Daarnaast is de visie een eerste versie, worden nieuwe bewezen technieken in nieuwere versies standaard meegenomen en zal er in de wijkuitvoeringsplannen ook ruimte zijn innovatieve technieken als optie te overwegen. Het zou onverantwoord zijn om innovatieve technieken op grote schaal toe te passen en op deze wijze te experimenteren met de woningen van inwoners. Dat sluit ook niet aan bij de uitgangspunten van de visie o.a. betaalbaar en betrouwbaar

Er is geen enkele wijk waar een warmtenet goedkoper is (bijlage 1). Daarbij:

- We zagen dat na het rapport 2018/2019 de kosten van decentrale oplossingen snel daalden en de mogelijkheden van innovatieve oplossingen snel toenamen.
- Die trend is nog steeds gaande is.

De mogelijkheden van een warmtenet pakken dus relatief snel nadelig uit. Een 'kostenverschil is vaak minder dan 10%' wordt dan snel all electric. Kosten en hoge investeringen in infrastructuur zijn dan economisch achterhaald en moeten voor zover ze zijn gedaan als verlies worden afgeschreven. Wij zien wel mogelijkheden voor lokale bronnetten bij bijvoorbeeld de Stationsomgeving, GGZ en ook huurwoningen, waarvoor we globale voorstellen hebben en verder ontwikkelen.

In het model zullen gebieden waar twijfel is gebieden automatisch niet als warmtenet aangemerkt worden maar dat betekent niet dat er geen kansen zijn binnen het gebied zelf. Het zou kunnen dat op buurtniveau het model aangeeft dat warmtenetten niet dominant eruit springen maar dat er binnen buurten wel kansen zijn. Hoe dan ook zal een vervolgonderzoek hier uitsluitsel over moeten geven om dit met zekerheid te zeggen.. Zodra een haalbaarheidsonderzoek uitwijst dat er geen haalbare business case voor een warmtenet te maken is dan kan deze optie uitgesloten worden. Zowel de GGZ, Kennemer Wonen, HVC en Heiloo Energie hebben aangegeven een haalbaarheidsonderzoek uit te willen voeren om uitsluitsel te krijgen. Naast het gebruiken van de

HVC centrale als warmtebron zullen ook andere alternatieve bronnen onderzocht worden (aquathermie, PVT panelen, zonneboilers. Etc.). Dit onderzoek kan juist de suggesties van dhr. Hofman versterken, mits deze aannames na onderzoek waar blijken te zijn.

Beloofde facilitering voor verduurzamen van Heiloo is uitgebleven.

We constateren dat van de voorgenomen participatie en facilitering na het overleg met de coalitie (18 april 2018) weinig tot niets terecht is gekomen. Uitgangspunten waren;

- Eerst kijken naar potentiële mogelijkheden in Heiloo 'voordat belastinggeld gaat naar dure complexe prestige projecten die meestal minder effectief zijn', met aansluitend een goed monitoring systeem om beter zicht te krijgen op de situatie.

Het opstellen van een warmtevisie is geen prestige project maar een wettelijke eis. Wij hebben een aanbestedingsprocedure doorlopen met 3 vooraanstaande bureaus die gespecialiseerd zijn in het maken van warmtevisies. Wij hebben daarnaast heel bewust de keuze gemaakt en ingezet op het betrekken van partijen die met de warmtetransitie te maken hebben en daarnaast ook om input van inwoners te verzamelen tijdens het opstellen van de visie aardgasvrije wijken. Er zijn daarnaast grote plannen voor intensieve participatietrajecten binnen de wijkuitvoeringsplannen waarin met HE en DH dan samenwerking plaatsvindt.

Uit ervaringen bij ander trajecten (vanuit het landelijk programma Aardgasvrije wijken) hebben we geleerd dat wanneer je meer als wijkniveau gaat werken, het concreter wordt en daarmee ook voor een groter groep inwoners interessant(er) en relevanter. We houden hiermee in de volgende stap naar Wijkuitvoeringsplannen (ook toegelicht in de visie).

- Het nut van zonneboilers, doorstoomapparaten in vergelijking met warmtepomp, inclusief het nut van pellet kachels te onderzoeken om burgers beter te informeren.

Dit is een vervolgstap en dus geen onderdeel van de visie die zich beperkt tot de hoofdlijnen.

De eerste stap is dus goed kijken naar de beschikbare bronnen. Als je samen met inwoners tot de conclusie komt dat die onvoldoende zijn kijk je naar aanvullende bronnen en tot slot naar de infrastructuur. Deze Warmtevisie begint bij de infrastructuur (blz. 14), zonder de mogelijkheden van de bronnen goed uit te zoeken (en op te nemen in de berekeningen) om langs die omweg over te stappen op een minder duurzame bron (HVC wat men wil onderzoeken). Dat wordt dus een soort prestigeproject zonder een goede analyse en monitoring is die we voorstelden.

De methodes die landelijk worden toegepast bij het verkennen van de warmtetransitie beginnen niet bij de bronnen omdat dit tot een tunnelvisie kan leiden. De Leidraad van Planbureau voor de Leefomgeving neemt bronnen in hun startanalyse wel deels op. De eerste stap is om een analyse te maken van de gebouwde omgeving op hoofdlijnen, aan de hand van landelijke, regionale en lokale gegevens en te kijken naar een potentiële infrastructuur. Vervolgonderzoeken voor specifieke gebieden kunnen aanwijzen welke bestaande bronnen geschikt zijn of nog te ontginnen bronnen als deze maatschappelijk betaalbaarder zijn dan bestaande bronnen. Overigens scoort het warmtenet van HVC best goed wat duurzaamheid betreft zoals het onderzoek van Greenviss aangeeft dus er zijn slechtere warmtenetten om je bij aan te sluiten.

Bij die aanpak waarbij wij ondersteuning van de gemeente hadden verwacht horen andere stakeholders, namelijk leveranciers van concepten en installateurs. BUCH ging om tafel met stakeholders die in voor Heiloo in deze geen primaire stakeholders zijn, wat duidelijk terug te

vinden is in deze Warmtevisie. De voor Heiloo kansrijke concepten verzanden in vage beschrijvingen over nieuwe ontwikkelingen.

De partijen die hebben meegewerkt aan de visie aardgasvrije wijken zijn de partijen die in 2018 ook mee hebben gewerkt aan de warmteverkenning voor de Warmte Transitie Atlas. Dit is ook niet raar omdat de visie voortbouwt op de verkenning uit 2018. Verder heeft het nog niet zoveel zin om met installateurs en leveranciers te praten als je een visie op hoofdlijnen opstelt. Zodra je concepten gaat ontwikkelen voor plannen in wijken en of doorrekeningen gaat maken van opties in een wijk, kunnen we deze groepen betrekken. Op welke manier dit slim georganiseerd kan worden wordt op Regio Alkmaar niveau momenteel bekeken, Heiloo is namelijk niet de enige gemeente die huizen op grote schaal wil verduurzamen. Dus op dit punt willen we graag slim samenwerken en kennis delen.

Gemiste kansen door het niet goed uitvoeren van een onderzoek worden duur betaald. Beter is als over 5 a 10 jaar uit een goede monitoring blijkt dat aanvullende bronnen nodig zijn er alsnog wordt gekeken naar een warmtenet. (zie bijlage 2). Dat particulieren lastig te overtuigen zijn voor een warmtenet (stelling Warmtevisie), waardoor dit dan een langdurig traject zou zijn is onzin. Juist als inwoners hebben gezien dat er serieus is gekeken naar alternatieven, maar dat die minder geschikt zijn, zijn ze sneller te overtuigen dan wanneer zomaar vanuit een studie een warmtenet wordt 'verkocht'.

Er wordt voorgesteld om een haalbaarheidsonderzoek te doen naar collectieve warmte, niet voor het ontwikkelen van een warmtenet dus deze situatie is nog niet aan de orde. Verder heeft de praktijk (Landelijk programma aardgasvrije wijken) bewezen dat het lastig blijkt om inwoners over te halen om vrijwillig aan te sluiten aan een warmtenet. De HVC, lid van de projectgroep, weet dit uit ervaring bij de ervaringen met het bestaande warmtenet in Heerhugowaard maar ook de projectleider van de proeftuin aardgasvrije wijken in Purmerend bevestigt dit. Verder richt het onderzoek zich in eerste instantie op utiliteit en corporatiebezit. Als op basis daarvan verder gegaan wordt met het warmtenet, kunnen particulieren daarvan mogelijk profiteren. Inwoners en ondernemers hebben de keuze voor aansluiten op het warmtenet, naast individueel het zelf op te lossen.

Participeren met 'volwassen mensen in een volwassen democratie'.

Terecht vragen burgers om goede alternatieven, de kosten daarvan en ook de vraag van onafhankelijkheid van oligopolie energieleveranciers. Wij willen voor, maar vooral met inwoners van Heiloo die transitie op te pakken. De tekst;

- 'De wijkprioritering en de bijbehorende warmteoplossingen die de visie beschrijft, geven de voorkeursrichting aan waar we ons (*wie zijn dat???*) gezamenlijk voor in willen zetten 'en

De leden van de projectgroep aardgasvrije wijken.

- 'We zullen daarom in een wijk waar een collectieve warmteoplossing is gepland, particulieren niet aanmoedigen om te kiezen voor een individuele warmtepomp'

onderschrijven wij beslist niet. De voorkeursrichting met een warmtenet is niet goed is onderbouwd, maar belangrijker omdat we particulieren als volwassen mede burgers zien en netjes alle bruikbare alternatieven van nu en de nabije toekomst voor willen leggen.

Inwoners hebben keuzevrijheid om te kiezen voor een warmtepomp in een gebied waar een

collectieve warmteoplossing wordt gerealiseerd. Het zou echter wel vreemd zijn om actief inwoners te stimuleren om zelf een warmtepomp te kopen, als namelijk uit de HHS blijkt dat een warmtenet een betaalbaar, betrouwbaar en realistisch alternatief, dit mogelijk voor inwoners een aantal voordelen heeft. Dan zal de gemeente eerder inzetten om inwoners te stimuleren isolerende maatregelen te nemen.

Wijkprioritering met bijbehorende oplossingen die meer worden aangemoedigd dan andere wijzen we af. We volgen Rutte met; 'We zijn volwassen mensen in een volwassen democratie'. Verreweg de meeste inwoners van Heiloo zijn overtuigd van de noodzaak van verduurzamen. Maar ze hebben recht op keuzevrijheid in alternatieven passend bij hun situatie en wensen, een duurzame oplossing, op tijd geïnformeerd worden en dat het betaalbaar is. Juist de diversiteit van particulieren maakt dat we bij Duurzaam Heiloo een duidelijke doelgroepenbenadering kiezen om er voor zoveel mogelijk inwoners van Heiloo te zijn. We gaan niet uit van collectief en gooien de rest op de grote hoop van 'individueel' zoals de Warmtevisie doet.

Collectieve ontwikkelen kunnen prima samengaan met een doelgroepenbenadering, dus daar zien wij voorsnog geen probleem bij de uitvoering van de visie aardgasvrije wijken. Daarbij kunnen verschillende oplossingsvarianten beide worden uitgevoerd. De gemeente zal altijd zich inzetten om inwoners te stimuleren in het nemen van energiebesparende maatregelen.

Wij verzoeken de Raad de wethouder op te dragen een nieuwe warmtevisie te maken.

Het is onmogelijk om alle punten van de Warmtevisie te beschrijven. De kern is:

- Dat het stuk volgens ons niet voldoet aan de kwaliteitseisen die men mag stellen aan een onderzoek waarop een gemeenteraad moet gaan beslissen.

Dit is de mening van Duurzaam Heiloo en wordt niet ondersteund door de rest van de projectgroep. Die hebben de inhoud en de keuzes van de visie aardgasvrije wijken wel onderschreven,

- Het geen visiestuk is omdat visie over de toekomst gaat en de berekeningen zijn gebaseerd op nu veel gebruikte minde geschikte systemen met wat vage beschrijvingen over de nieuwe die verder niet zijn meegenomen in de beschouwingen.

De beschrijvingen zijn vrij uitgebreid en landelijk worden nu visies geschreven gebaseerd op bestaande technieken voor startwijken waar je op kort termijn mee aan de slag wilt. Innovatie wordt hier expliciet niet bij uitgesloten.

- Er door selectief aanmoedigen manipuleren op de loer ligt van de overheid, wat niet past bij een samenleving 'met volwassen mensen in een volwassen democratie'.

De gemeente stimuleert gemeentebreed isolatie acties en zal daarnaast in de kansrijke wijken aan de slag gaan om alternatieven te onderzoeken. Waarbij we, zoals aangegeven in de visie, verschillende technieken en bronnen nader zullen bestuderen.

Laatste projectgroep correspondentie

Verzonden: maandag 10 augustus 2020

Onderwerp: Definitieve versie Visie Aardgasvrije Wijken Heiloo

Er is verbetering t.o.v. de vorige keer, maar de zelfde structurele fout van 2018/2019 zit er nog steeds in. Verklaring waarom toen plotseling warmtenetten niet meer dominant waren was: 'We hadden het model teveel geënt op Nul op de Meter en andere concepten zijn in prijs gedaald.' Wederom wordt uitgegaan van praktisch verouderde technieken. In dit geval de lucht water warmtepomp die je niet zou moeten willen omdat je bij veel van die dingen een piekbelasting krijgt voor het net in de winter (ook nog geluid, esthetisch etc. die men niet wil). Met andere concepten heb je geen netverzwaring nodig, waar jullie wel mee rekenen en zijn er meer mogelijkheden voor opslag voor de burger (voordelig na salderingsregeling).

Over de werking voor het model en de assumpties (ook de fout in de eerste uitdraai) hebben wij twee werksessies gewijd en deze zijn uitgelegd dus dat laat ik even voor wat het is. Wat technologieën betreft hebben wij nog niet alle innovaties erin kunnen verwerken, in het model wordt er gerekend met de huidige marktomstandigheden. Wellicht kunnen wij deze in de toekomst er wel in verwerken zodra er meer pilots e.d. hebben plaatsgevonden zodat wij meer planmatig dit kunnen uitrollen, zelfde is het geval voor opslagtechnieken.

Jullie rekenen een onrendabele top voor een woning van 1971 van € 17000 t/m €36000. Hierbij een offerte voor zo'n woning met een investering van nog geen €18000. Dus geen onrendabele top, maar een leuk financieel rendement (berekeningswijze zie [hier](#); inclusief beschouwing over rendementen van bedrijven etc.; Solar Freezer als voorbeeld is daar aan de dure kant; besprekingen lopen nog). Daarnaast zijn de mogelijkheden nog niet uitgeput. Artikel over optimalisatiemogelijkheden komt een dezer dagen [op onze site](#) (voorlopig concept gaat hierbij). Jullie nemen nieuwe producten nu beter, zij het nog erg beperkt, op in de beschrijving, maar niet in de berekening.

Wellicht kunnen wij deze in de toekomst er wel in verwerken zodra er meer significante data beschikbaar is.

Nieuwe producten en installatieconcepten geven verschuivingen in wat de beste oplossingen zijn voor een woning. Met de snelle toename van de prijs/prestatie verhouding van de nieuwe concepten in de installatiewereld neemt de aantrekkelijkheid om voor die installaties te kiezen i.p.v. bouwkundige oplossingen toe. Zie (Hofman, 2018, p. 23). De curven in daar aangegeven grafieken gaan dan verschuiven. De verhalen over temperaturen en oplossingen rond isoleren etc. zijn dan ook relatief en in de absolute zin zoals die in de nota staan in algemene zin onjuist (zie offerte; 100 kWh/m² met warmtepomp zonder muurisolatie in die specifieke situatie).

Dat is uiteraard een goeie ontwikkeling die wij in de toekomst kunnen meewegen in beslissingen voor vervolgprojecten.

Omdat die innovaties sneller gaan dan bij het leggen van warmtenetleidingen wat een oudere uitgekauwde techniek is, zal het gebied 'kostenverschil kleiner dan 10%' uitgaande van de nu geldende technieken (die niet in jullie berekeningen zitten) al snel licht blauw worden (dus advies all electric) en in de nabije toekomst nog blauwer. Daar jullie model logischerwijs aangeeft dat er geen enkel gebied is wat echt geschikt is voor een warmtenet (met lange termijnlasten), is het advies voor verder onderzoek in deze onverantwoord en niet in lijn met wat jullie echt in het rapport schrijven. We kunnen ons wel vinden in een lokaal bronnet met PVT, waarvoor we oplossingen aandragen. Dat HVC warmtenet lijkt een niet onderbouwd politiek verhaal.

Je kan het oneens zijn om dit nader te onderzoeken maar andere partijen en grondeigenaren willen dit wel onderzoeken of het mogelijk is. Als jouw aannames dan door het onderzoek worden bevestigd dat het niet kan, dan zal het ook niet ontwikkeld worden. Overigens zou het goed kunnen dat een lokaal bronnet met PVT ook gewoon in het haalbaarheidsonderzoek meegenomen kan worden.

De afgelopen 2,5 jaar probeert Duurzaam Heiloo voor burgers concepten op een rij te krijgen, zodat zij keuzemogelijkheden en zicht op de situatie krijgen. Dat men keuzemogelijkheden vraagt in een enquête is niet zo vreemd. Dat burgers dat wilden was bekend en de gemeente deed er niks aan. Wat in dit rapport staat wisten we 2,5 jaar geleden al en los van de HVC warmteleiding, die we toen al gemotiveerd afwezen, hadden we ook al bedacht dat woningen na 1990 en Westersij het eerste in aanmerking zouden moeten komen. In de goede contacten zoals we die voorheen hadden met ambtenaren had dit dan ook al lang in een notie aan de raad en PBL gestaan en waren we voor minder geld al veel verder geweest. Wij zijn dan ook tegen de organisatievoorstellen zoals we ook al aangaven bij de ambitienotie en hebben ook dit onderbouwd. De organisatie moet aansluiten op maatwerk in lijn met de situatie en burgers in Heiloo en niet op de bureaucratie die nu ontstaat.

Al het werk dat al eerder is verricht is natuurlijk heel goed en fijn voor inwoners dat ze in aanraking kunnen komen met verschillende concepten. En dat een enquête dezelfde resultaten weergeeft is een mooie bevestiging voor jullie. Ook dat bepaalde ideeën al eerder naar boven zijn gekomen dat zie ik niet als een bezwaar maar meer dat er blijkbaar vroeger minder de prioriteit aan werd gegeven en het moment nog niet daar was. Dit is ook één van de redenen dat wij juist wel een voorstel doen van een sterkere organisatie om zo de slagkracht te behouden en het momentum nu te grijpen om straks meters te kunnen maken. Dat wij ons willen organiseren betekent niet dat er geen ruimte voor maatwerk is en sluit ook geen andere initiatieven uit.

We delen niet de visie van de startmotorbenadering, die geënt is op een meer stedelijk gebied, met veel woningbouwcorporaties.

Dit is mogelijk het geval voor gemeente Heiloo, de startmotor is echter niet de enige factor in het model. Verder is het niet zo dat deze benadering andere pilots uitsluit. Er zijn parallel aan elkaar meerdere initiatieven mogelijk.

We werken vanaf het begin met het besmettingsmodel. We beginnen bij de bewoners, hun comfort en belangen (Hofman, 2018, p. 12) en bouwen dat uit.

Dat willen wij uiteraard ook, en nogmaals, wij sluiten niet meerdere methoden uit. De wijkbenadering is niet heilig.

De GGZ als startmotor lijkt ons dan ook geen goed plan. Dit alles lijkt ingegeven door de obsessie voor infrastructuur en grootschaligheid van bureaucratische organisaties, wat ook blijkt uit de volgorde waarin men punten oppakt en prominent op de urgentielijst zet. Het is geënt op een homogeen woningbestand dat door de jaren heen in de basis uniform is onderhouden en niet is aangepast en wat vervolgens collectief wordt gerenoveerd. Dat is niet de situatie in Heiloo.

De visie sluit dit ook niet uit. De visie is slechts een start van een programma van 30 jaar. Wij staan open voor verschillende benaderingen en het model dat nu is gebruikt is daar 1 van. Dat betekent niet dat wij andere modellen/methodieken uitsluiten of weigeren mee te experimenteren.

Het voorstel om met burgers te werken aan concepten voor verduurzamen wordt door Duurzaam Heiloo al aan gewerkt. Die concepten zijn er al en zullen er steeds meer komen tegen lagere prijzen. Knelpunt voor bewoners is het aan laten brengen van die systemen. Zolang de conservatieve bouw- en installatiewereld probleemloos en zonder zich in te zetten voor verkoop van nieuwe producten (wat een leercurve betekent), verdient aan het verkopen van bijvoorbeeld een gasketel is het bijna voor de particulier niet mogelijk om een offerte te krijgen voor een duurzaam systeem. Relevante stakeholders zijn daarvoor de brancheorganisaties en de bedrijven die daar wel voor kunnen zorgen. HVC die voor dit (en ook vorige) rapport aan tafel zit is als stakeholder voor Heiloo minder relevant en ook Kennemerwonen met relatief weinig woningen in Heiloo en een eigen uitvoeringsorganisatie is minder belangrijk voor de situatie in deze gemeente. Aan dit rapport is dus tijd besteed en het is tot stand gekomen met uitsluiting van de voor Heiloo relevante stakeholders, de leveranciers van concepten (die onvoldoende in de berekeningen zitten) maar vooral de bouw en installatiewereld in de regio die de verduurzaming tot uitvoer moet brengen in Heiloo.

Een valide punt dat de branchorganisaties niet aan tafel zaten maar dat zou veranderd kunnen worden in de toekomst, zeker als de projecten tastbaarder worden. Wat voor rol zie je voor hen in ons proces en hoeveel invloed hebben wij hier op?

Wij werken met demonstratieprojecten. Geen pilot project; dat is een proefproject. Wij zien in onze burgers geen proefkonijnen en willen dus geen pilot of proefprojecten, maar projecten met bewezen componenten waar burgers kunnen zien hoe het werkt. Dan kunnen mensen weloverwogen goede en duurzame besluiten nemen.

Zo i nog niet naar gekeken maar wel een goed punt dat iets demonstreren iets anders is dan een experiment.

Het lijkt erop dat BUCH met een voor deze gemeente onjuist en belastingverslindend proces bezig is wat de ecologische maar ook de financiële duurzaamheid van Heiloo niet ten goede komt.

Wij werken met demonstratieprojecten is het afgelopen jaar ook belangrijk geweest om een verbinding te maken met alle organisaties die te maken hebben met dit onderwerp in onze gemeenten. Wij moeten tenslotte 30 jaar lang rekening houden met elkaars planningen en belangen.

Het zou een goede zaak zou zijn als er meer verwijzing en verantwoording zou komen over de werkwijze en methodieken en waarom die passen bij Heiloo. Dan gaat het niet om de werking het rekenmodel. Wat daar uit komt is meestal afhankelijk van wat je erin stopt en die uitkomst hoor je dan op een verstandige manier te interpreteren. Een aantal stappen in dit proces is niet goed uitgevoerd waaronder ook het serieus nemen van onze inbreng. Wij staan dan ook niet achter dit rapport.

Het is geen probleem dat je het rapport niet volledig omarmt, volgens mij doet niemand dat en dat hoeft ook niet. Dit rapport is een begin in een heel lang proces waarin wij zorgvuldig met alle partijen stap-voor-stap te werk willen gaan en daar zullen nog vaker meningsverschillen over plaatsvinden. Wij hebben juist geprobeerd transparant, open te zijn over het model (vandaar de 2

extra rekensessies) en input van iedereen serieus hierin te nemen. Wederom is het niet zo dat wij nu alles maar 1 op 1 blind zullen gaan uitvoeren. Daar zitten nog veel meer stappen achter.

Vriendelijke groet
Harm Hofman

Namens
Duurzaam Heiloo

PS. Om deze uiteindelijke reactie samen te stellen was binnen het bestuur overleg nodig waarvoor we 7 dagen nodig hadden om de tekst te lezen, bovenstaande samen te stellen en te overleggen. Sorry.

Ons boekje:

Hofman, H. (2018). *Duurzaam, comfortabel en gasloos wonen*. Heiloo: Duurzaam Heiloo/ Heiloo Energie/ Brave New Books.

Voor onze verdere onderbouwing zie:

- Interne rente en total cost of ownership (berekening onrendabele top)
- Visie op energietransitie en organisatie (betere organisatie voor BUCH/ gemeente Heiloo)
- Maatwerk voor warmte twee onder een kap en vrijstaande woningen (maatwerk voor type woningen)
- Transitiemanagement (innovatie en rol gemeente)
- Modelbenadering voor verduurzamen (eerste concept) (benadering vanuit burger; niet vanuit infrastructuur en bureaucratie)
- Bewezen technieken en innovatie (eerste concept) (innovatie en schaal)
- Scenarioplanning en lokale kracht
- Klantgericht-renoveren (bij klimaattransitie)

Verder:

Voor producten o.a. <https://duurzaamheiloo.nl/warmteopslag/> en <https://duurzaamheiloo.nl/energie-opwekken/>

- Van het gas af het nieuwe verwarmen (verzameling bijdragen o.a. energieopslag en bedrijfskundig)
- Energieopslag-Oude-werf (met beschrijving over investeren in warmtenetten)
- Samen naar een gasloos Heiloo (voorlopige aanloop en groeidocument voor buurtaanpak) Wat in feite warmtevisie van Duurzaam Heiloo is.
- https://duurzaamheiloo.nl/wp-content/uploads/2020/05/RES-warmtevisie_versie-2.pdf is ingekorte versie samen met RES en projectorganisatie.
- Opties zonnestroom en zonnewarmte Heiloo (opties voor o.a. GGZ en stationsbuurt)